

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **B. L.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 czerwca 2022 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

kasacji wniesionej przez jego obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 14 października 2021 r., sygn. akt II AKa [...],

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w G.

z dnia 24 września 2020 r., sygn. akt XIV K [...]

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną oraz obciążyć skazanego B. L. kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata K. A. - Kancelaria Adwokacka w W. kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), obejmującą 23 % VAT, tytułem opłaty za sporządzenie i wniesienie kasacji.**

UZASADNIENIE

B. L. został oskarżony o to, że:

- w dniu 17 sierpnia 2019 r. w G. działając z zamiarem ewentualnym usiłował pozbawić życia T. P. w ten sposób, że 8-krotnie ugodził go nożem o długości około 29,20 cm w klatkę piersiową oraz jamę brzuszną w wyniku czego T. P. doznał

obrażeń w postaci: krwiak jamy opłucnej, krwiak i odma opłucnowa lewej jamy opłucnej wymagającej drenażu w celu rozprężenia płuca, krwiak wątroby, które to obrażenia spowodowały u pokrzywdzonego ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, jednakże zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na reakcję obronną pokrzywdzonego, ucieczkę z mieszkania i udzieloną mu następnie niezwłocznie pomoc medyczną, przy czym w czasie popełnienia przestępstwa zdolność kierowania swoim postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona,

- to jest o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 24 września 2020 r.:

1. oskarżonego B. L. uznał za winnego tego, że w dniu 17 sierpnia 2019 r. w G., działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia T. P., 8-krotnie ugodził T. P. nożem o długości ostrza 11,5 cm w tylną powierzchnię klatki piersiowej oraz jamy brzusznej w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci: ośmiu ran kłutych klatki piersiowej i jamy brzusznej, krwiaka prawej jamy opłucnej, krwiaka i odmy opłucnowej lewej jamy opłucnej wymagających drenażu w celu rozprężenia płuca, krwiaka wątroby, które to obrażenia spowodowały u pokrzywdzonego ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, jednakże zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na reakcję obronną pokrzywdzonego, ucieczkę pokrzywdzonego z mieszkania i udzieloną pokrzywdzonemu niezwłocznie pomoc medyczną, przy czym z powodu organicznych zaburzeń osobowości i zachowania na podłożu uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego w czasie popełnienia przestępstwa zdolność oskarżonego kierowania swoim postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona, czyn ten zakwalifikował jako przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za to skazał go, zaś przy zastosowaniu art. 11 § 3 k.k. i art. 14 § 1 k.k. na podstawie art. 148 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 10 (dziesięciu) lat pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu B. L. okres rzeczywistego pozbawienia

wolności w sprawie od dnia 17 sierpnia 2019 roku godz. 19:00 do dnia 24 września 2020 roku;

3. na podstawie art. 93 a § 1 pkt 3 k.k., art. 93 b § 1 i 3 k.k., art. 93 c pkt 2, 4 i 5 k.k. i art. 93 d § 5 k.k. orzekł skierowanie B. L. po odbyciu kary na terapię uzależnień od alkoholu;
4. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego B. L. na rzecz pokrzywdzonego T. P. obowiązek zapłaty kwoty 3.000 (trzy tysiące) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
5. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodu rzeczowego w postaci noża - poz. 1 wykazu dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych nr [...];
6. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. nakazał zwrot J. L. dowodu rzeczowego w postaci noża poz. 2 wykazu dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych nr [...];
7. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. nakazał zwrot B. L. dowodów rzeczowych w postaci odzieży i obuwia poz. 3-7 wykazu dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych nr [...];
8. na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k., art. 29 ustawy z dnia 26.05.1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2002 r.. Nr 123, poz. 1058 ze zm.) oraz § 4 ust. 3, § 17 ust. 1 pkt 2, § 17 ust. 2 pkt 5, § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U. 2019, poz. 18 ze zm.) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. A. kwotę 1.697 (jeden tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt siedem) złotych 40 (czterdzieści) groszy, w tym VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;
9. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 626 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego z obowiązku poniesienia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa oraz na podstawie art. 17 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o

opłatach w sprawach karnych zwolnił go z obowiązku poniesienia opłaty w sprawie.

Wyrok powyższy zaskarżył w całości obrońca oskarżonego B. L., zarzucając mu:

1. „obrazę prawa procesowego - art. 7 k.p.k. poprzez ocenę zeznań świadka T. P. złożonych na etapie sądowym odnośnie przebiegu zdarzenia jako w pełni wiarygodnych i poczynienie wyłącznie na ich podstawie ustaleń faktycznych w tym zakresie, w sytuacji, kiedy świadek ten znajdował się w stanie upojenia alkoholowego, treść tych zeznań nie znajdowała potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym, a sąd I instancji nie powziął większej ostrożności w ich ocenie i nie uwzględnił potencjalnych zaburzeń postrzegania i zapamiętywania świadka w związku ze stanem upojenia, a co skutkowało wadliwą oceną dowodu i wadliwymi ustaleniami co do przebiegu zdarzenia,
2. obrazę prawa procesowego - art. 193 § 1 k.k. poprzez zaniechanie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego psychologa celem ustalenia czy stan zdrowia i upojenia alkoholowego świadka T. P. w chwili zdarzenia pozwalał na prawidłowe postrzeganie okoliczności i następnie relacjonowanie tych faktów, albowiem stan upojenia alkoholowego świadka, niepotwierdzenie okoliczności przebiegu zdarzenia zrelacjonowanego dopiero po 8 miesiącach od zdarzenia innymi dowodami i poczynienie ustaleń przebiegu zdarzenia wyłącznie w oparciu o zeznania wskazanego świadka wymagały pozyskania wiadomości specjalnych biegłego psychologa, a co skutkowało wadliwymi ustaleniami co do przebiegu zdarzenia;
3. obrazę prawa procesowego - art. 7 k.p.k. poprzez uznanie za wiarygodne zeznania świadka T. T. w niewielkim fragmencie dotyczącym agresywnych zachowań oskarżonego przy jednoczesnym uznaniu ich za niewiarygodne w jeszcze mniejszym, w ocenie obrony, zakresie - nadmiernego spożywania alkoholu i agresywnego zachowaniu pokrzywdzonego będącego pod jego wpływem, a co skutkowało wadliwą oceną dowodu, wadliwymi ustaleniami co

do przebiegu zdarzenia jak i w zakresie działania oskarżonego w ramach obrony koniecznej;

4. obrazę prawa procesowego - art. 7 k.p.k. poprzez odmowę dania wiary wyjaśnieniom oskarżonego w zakresie przebiegu zdarzenia, w sytuacji kiedy okoliczności podnoszone przez oskarżonego - agresywne zachowanie pokrzywdzonego, czy bicie oskarżonego po głowie/twarzy znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale, m.in. protokole oględzin oskarżonego czy zeznaniach T. T., a co skutkowało wadliwą oceną dowodu, wadliwymi ustaleniami co do przebiegu zdarzenia i w zakresie działania oskarżonego w ramach obrony koniecznej;
5. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mających wpływ na treść zaskarżonego wyroku odnośnie przebiegu zdarzenia, czasu jego trwania, jego zainicjowania poprzez zaatakowanie oskarżonego przez pokrzywdzonego, w zakresie liczby ciosów zadanych nożem oraz zakresu obrażeń ciała w postaci odmy opłucnowej lewej jamy opłucnej wymagających drenażu w celu rozprężenia płuca, albowiem odmiennie okoliczności wynikają z zebranego w sprawie materiału dowodowego i właściwej ich oceny zgodnie z dyrektywami zawartymi w art. 7 k.p.k.;
6. obrazę prawa materialnego - art. 46 § 1 k.k. poprzez jego wadliwe zastosowanie i orzeczenie wobec oskarżonego kwoty 3.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, w sytuacji kiedy pokrzywdzony nie składał takiego wniosku, jak zeznał - pośrednio przyczynił się do tego zdarzenia, wybaczył oskarżonemu, nie ma do niego pretensji, a nadto podał, że nie poniósł żadnej szkody na skutek zdarzenia, nie domaga się żadnego zadośćuczynienia za krzywdę, nie odczuwa żadnych dolegliwości po tym zdarzeniu, a dzięki pobytowi w szpitalu - rozpoznano u niego guza na wątrobie, co umożliwiło podjęcie leczenia pokrzywdzonego;
7. obrazę prawa materialnego - art. 25 § 1 k.k. poprzez jego wadliwe niezastosowanie, w sytuacji kiedy zachodzą przesłanki uzasadniające przyjęcie, że oskarżony działał w obronie koniecznej;

8. z daleko posuniętej ostrożności procesowej - rażącą niewspółmierność orzeczonej kary 10 lat pozbawienia wolności, co nastąpiło na skutek niewłaściwego uwzględnienia stopnia winy, a nadto wynikającą z nienależytego uwzględnienia właściwości i warunków osobistych oskarżonego oraz okoliczności zdarzenia.

Podnosząc przytoczone wyżej zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 14 października 2021 r.:

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 1. uchylił pkt II;
 2. w punkcie I:
 1. w opisie czynu:
 - w miejsce ustalenia: „8-krotnie” przyjął ustalenie „7-krotnie”,
 - w miejsce ustalenia: „ośmiu ran” przyjął ustalenie „siedmiu ran”,
 - wyeliminował ustalenie „wymagających drenażu w celu rozprężenia płuca”;
 - w miejsce ustalenia „ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu” przyjął ustalenie „naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia trwające dłużej niż 7 dni”;
 2. czyn przypisany oskarżonemu zakwalifikował jako przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 31 §2 k.k.;
 3. obniżył wymierzoną oskarżonemu karę do 8 (ośmiu) lat pozbawienia wolności;
 4. w punkcie IV obniżył kwotę zadośćuczynienia do 1000 (tysiąca) złotych;
 5. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;
 6. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 17 sierpnia 2019 r. godz. 19.00 do dnia 14 października 2021 r.;
 7. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. A. 885,60 (osiemset osiemdziesiąt pięć 60/100) złotych brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

8. zwolnił oskarżonego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, zaś poniesionymi w toku tego postępowania wydatkami obciąża Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku sądu odwoławczego obrońca wywiódł kasację zarzucając zaskarżonemu wyrokowi „naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść orzeczenia - obrazę art. 433 § 2 k.p.k. polegającą na niepełnej kontroli odwoławczej wyroku sądu I instancji dokonanej przez sąd II instancji i pominięcie wskazanego w uzasadnieniu zarzutu alternatywnego obrazu prawa materialnego (s. 7 apelacji), tj. wadliwego przypisania oskarżonemu przestępstwa z art. 148 §1 k.k. w sytuacji poczynienia przez sąd II instancji ustaleń faktycznych zgodnie ze stawianym w apelacji zarzutem odnośnie zadanych ciosów i powstałych na ich skutek obrażeń, które to okoliczności wraz z pozostałymi ustaleniami faktycznymi nie pozwalają na przypisanie, że sprawca działał w zamiarze ewentualnym zabójstwa, a jedynie pozwalały na przypisanie oskarżonemu przestępstwa z art. 157 §1 k.k.”

Opierając się na przytoczonym zarzucie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało oddaleniem jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

Przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 519 k.p.k. przedmiotem zaskarżenia nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia w postaci kasacji może być tylko wyrok sądu odwoławczego. A contrario, zgodnie z utrwalonym w tym względzie orzecznictwem Sądu Najwyższego oraz jednolitymi poglądami doktryny, w kasacji skarżący nie jest uprawniony do podnoszenia zarzutów przeciwko orzeczeniu sądu pierwszej instancji. Rozważania sądu meriti są przedmiotem postępowania kasacyjnego

jedynie w kontekście należytego przeprowadzenia postępowania odwoławczego przez sąd drugiej instancji. Powyższe ma bardzo istotne znaczenie, bowiem w kasacji strona jest zobligowana do wykazania, jakie rażące i mające istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia uchybienia prawa nastąpiły wskutek niewłaściwego przeprowadzenia kontroli instancyjnej. Warunki te zostały sprecyzowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego jako takie, których rozumienie jest analogiczne do bezwzględnych podstaw odwoławczych, bowiem art. 439 § 1 k.p.k. został przez ustawodawcę również wymieniony w przepisie art. 523 § 1 k.p.k. Zatem naruszenia prawa o charakterze kasacyjnym muszą odznaczać się podobnym stopniem doniosłości jak bezwzględne podstawy odwoławcze, czyli stanowić najpoważniejsze uchybienia. Jednocześnie, kwestionowanie w kasacji spełnienia przez sąd odwoławczy standardu kontroli instancyjnej obarczone jest dodatkowym wymogiem, który polega na tym, że strona winna szczególnie precyzyjnie wykazać, które z zarzutów apelacyjnych nie zostały w ogóle rozpoznane (naruszenie art. 433 § 2 k.p.k.), a które jedynie w sposób niepełny (obraza art. 457 § 3 k.p.k.). Oba te zarzuty wymagają nadto wykazania, że uchybienia takie jeżeli faktycznie wystąpiły - miały istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia. Co więcej, w przypadku naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. należy dodatkowo przypomnieć, że sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, jak każdego innego uzasadnienia, następuje już po wydaniu orzeczenia, zatem samoistne naruszenie tego przepisu ma - co do zasady - wpływ jedynie na treść uzasadnienia, a nie na samą treść orzeczenia (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.03.2019 r., V KK 108/18, LEX nr 2642389). Dla prawidłowego podniesienia zarzutu kasacyjnego nie wystarczy samo stwierdzenie, że sąd odwoławczy określonego zarzutu nie rozpoznał, naruszając art. 433 § 2 k.p.k. lub nie rozważył go należycie, czym dopuścił się obrazy art. 457 § 3 k.p.k., ale konieczne jest wykazanie, że przy dokonywaniu kontroli odwoławczej uchybienie zaistniało w rzeczywistości, a nadto opisanie na czym ono polegało i dlaczego stanowi tak rażące naruszenie przepisów, że można je przyrównywać w swych skutkach do uchybienia w postaci bezwzględnej podstawy odwoławczej (zob.: postanowienie SN z 3.11.2021 r., II KK 418/21, LEX nr 3266460).

Przenosząc powołane judykaty na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż kasacja obrońcy nie spełnia podstawowych wymogów stawianych nadzwyczajnemu środkowi odwoławczemu. Przede wszystkim skarżący w kasacji nie wskazał w sposób jednoznaczny, który z zarzutów zawartych w apelacji nie został rozpoznany przez sąd odwoławczy – a więc na czym polegało naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. Obrońca w zarzucie kasacyjnym odwołuje się bowiem do argumentów zawartych w uzasadnieniu apelacji na stronie 7, a nie do konkretnego zarzutu apelacyjnego.

Skarżący nie podniósł też – wbrew wymogom stawianym w art. 523 § 1 k.p.k. – iż naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. miało rażący charakter oraz nie wykazał, że mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Podsumowując, stwierdzić trzeba, że autor kasacji pod pozorem zarzutów obraży prawa materialnego, dążył w istocie do prostego zakwestionowania dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, których prawidłowości sąd kasacyjny nie jest uprawniony badać.

Podniesiony zarzut należało zatem uznać za oczywiście bezzasadny, co przy braku wystąpienia okoliczności podlegających uwzględnieniu przez Sąd Najwyższy z urzędu, pozwoliło na oddalenie kasacji na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

O kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne orzeczono zgodnie z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[as]